

Jongleren

Geraakt door de openheid van het landschap houdt Lot Doms onderweg halt. Als een jongleur wordt het ronde reflectiescherm de lucht in geworpen terwijl Doms de variabelen van het beeld bepaalt. Waar het scherm normaal net buiten het fotokader gehouden wordt, vormt het hier precies het onderwerp van het werk. Het reist licht en compact mee aan de zijde van de fotograaf. In haar hand ligt een camera met een negatiefformaat van 6 x 4,5 cm. De camera zelf draagt een zwart-wit filmrol met vijftien negatieven. De actie ter plaatse duurt zolang er film op de rol zit. De afdrukken vormen samen één reeks getiteld 'Jongleur'. Het werk is het resultaat van een lang, zorgvuldig ontwikkelingsproces na een korte, eenmalige ontmoeting met een plek.

Ik doe een poging om de geest van de plek te beschrijven. Hier staat een oerlandschap: altijd weids, nooit hetzelfde licht, evenveel lucht als aarde, een lucht warm en droog van aard. Achter de glooiende platheid gaat een oude berg schuil. Dat wat er altijd al was staat tegenover dat wat continue in beweging is boven het hoofd. Wolken: even onomlijnd als stemmingen, bergen en eilanden imiterend. Dat wat te veranderlijk is en te kort bestaat om werkelijk op te nemen, schuift voor de immense zon en legt haar in één oogopslag het schijnen op. Schaduwen schuiven weg van de berg. Staren tot ze weer doorbreekt. Licht staat op zichzelf: je kijkt ernaar, maar bewoont het ook.

In dit landschap van voortdurend verschijnen en verdwijnen duurt de dag lang en wordt de aarde moe. Er gebeurt niets en alles tegelijk. Sluierwolken in de verte en de hoogte, als een transparant overlaken. Dichterbij een enkele stapelwolk, dampend wit, uitgeademd door de lucht en weer opgeslokt door de wind, snel en fluide, in relatie tot de zon en de maan, vast en rond.

De kunstenaar plaatst zich in het landschap, tekent een rechtopstaand kader uit en begint te jongleren. De berg plakt aan de grond, maar de lucht is immer veranderlijk, alsook het onvoorspelbare spelelement van het reflectiescherm. De actie met het ronde ding voegt iets vreemdsoortigs en bespiegelends toe aan het landschap. Een schouwspel van variatie in herhaling, van verduistering naar vol, van wolken boven velden, van dag en nacht waar er in werkelijkheid slechts één uur was?

Ik doe een poging om de geest van het moment van het maken te capteren. Daar waar het landschap over het negatief en over de afdruk heen schuift, in tijd en van drager wisselt; de tijd meermaals de lucht in wordt gegooid en het daaruit resulterende beeld meermaals gevangen wordt.

Berg, lucht en reflector verhouden zich tot elkaar in afstand en belichting. Als balletjes in de lucht krijgen ze in de handen van de kunstenaar een nieuw leven, van kadrering en opname tot ontwikkeling en ophanging. Misschien was de werkelijke actie wel nooit het werpen van het tool, maar het vangen van het-beeld-in-serie?

Stil groeten de wolken vanuit hun onnatuurlijke, statische staat op een afdruk aan de muur. Jongleur is een nieuw samengesteld panoramisch landschap en wordt dit telkens opnieuw. Het zijn geen vijftien op zichzelf staande beelden, het is een reeks in beweging, zoals een wolkenveld of het balspel van de jongleur.

De jongleur-kunstenaar wordt gedreven door een fascinatie voor het reageren op realiteiten, voor de afstand tussen haar en het landschap, toen op die plek en nu hier op dit moment.

Ik werp deze gedachten in schrift wel op, maar vang tegelijkertijd de immaterialiteit en lichtheid van de beelden op papier. De beeldenreeks reflecteert over een plek en een moment, maar het vatten in woorden blijft bij een reeks pogingen en projecties.

Tekst: Liene Aerts, Spring 2022 — met in het achterhoofd de onlangs overleden kunstenaar en dichter Etel Adnan. Ze woonde een vijftigtal jaren aan de voet van Mount Tamalpais in Californië en deze berg vormde vaak het onderwerp van haar werken en woorden.

"Images are not still. They are moving things. They come, they go, they disappear, they approach, they recede, and they are not even visual — ultimately they are pure feeling. They're like something that calls you through a fog or a cloud."

Uit het boek "Etel Adnan: The Weight of the World" (2016).